

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Świebodzin, 12 czerwca 2014 r.

Minister Środowiska
Warszawa

W związku z projektem założeń do zmiany ustawy o ochronie przyrody, przedstawiam następujące wnioski:

1. Aby osiągnąć jeden z deklarowanych celów zmiany, jakim jest wzmocnienie ochrony korytarzy ekologicznych, konieczne są rozwiązania szersze niż zaproponowane. Nie powinny one być ograniczone do otulin form ochrony przyrody, ale powinny uwzględniać:
 - a) wskazanie organu odpowiedzialnego za identyfikację korytarzy ekologicznych i sposobu dokonywania tej identyfikacji – z uwzględnieniem, że różne organizmy potrzebują różnych korytarzy (np. leśnych, wodnych), a wyznaczenie powinno być spójne w skali kraju;
 - b) obowiązek uwzględniania korytarzy ekologicznych w studiach i w planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich szczebli;
 - c) obowiązek uwzględniania korytarzy ekologicznych przy kwalifikacji potencjalnie barierowych przedsięwzięć do oceny oddziaływania na środowisko oraz w samej ocenie oddziaływania na środowisko (te zmiany należy wprowadzić w ustawie ooś).

2. Proponowane wzmocnienie roli otulin jest słuszne, ale powinno dotyczyć otulin wszystkich form ochrony przyrody, a nie tylko parków narodowych.

Ograniczenie, że w otulinie można lokować wyłącznie przedsięwzięcia nie wpływające negatywnie na formę ochrony przyrody, nie powinno być zawężone tylko do zabudowy i ogrodzeń. Powinno także obejmować w szczególności przedsięwzięcia mogące zmienić stosunki wodne lub jakość wód w formie ochrony przyrody. Należy koniecznie dodać, że przedsięwzięcia nie mogą oddziaływać negatywnie ani bezpośrednio ani pośrednio, ani samodzielnie ani w kumulacji z innymi przedsięwzięciami (zabudowa!); jak również nie mogą oddziaływać na łączność formy ochrony przyrody z obszarami sąsiednimi.

Aby ograniczenie to było skuteczne, lokalizacja w otulinie formy ochrony przyrody powinna zostać dodana do kryteriów kwalifikacji przedsięwzięć do oceny oddziaływania na środowisko, a negatywny wpływ przedsięwzięcia zlokalizowanego w otulinie na formę ochrony przyrody powinien być dodany do przesłanek odmowy ustalenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia (jako czwarta przesłanka w art. 81 ustawy ooś).

3. Wzmocnienie roli otulin wymaga także stworzenia narzędzi oddziaływania na gospodarkę rolną w otulinach. W wielu parkach istotnym źródłem presji na park są pochodzące z otuliny, wnoszone do parku narodowego, zanieczyszczenia wód ze źródeł rolniczych, będące wynikiem nadmiernego nawożenia, niezachowania stref buforowych, niewłaściwego utrzymywania cieków itp. Zmiana ustawy powinna przewidzieć narzędzia oddziaływania parku narodowego na gospodarkę rolną, na przykład poprzez powrót do sporządzania planu ochrony „dla parku/rezerwatu wraz z otuliną” i delegację ustawową do określenia w planie ochrony, jeżeli jest to niezbędne dla właściwej ochrony parku lub rezerwatu, ograniczeń sposobów użytkowania gruntów, w tym w szczególności ograniczeń użytkowania rolniczego i nawożenia gruntów, oraz sposobów utrzymywania wód.

4. Uważamy, że wykonywanie zadań ochronnych na gruncie będącym w wieczystym użytkowaniu parku narodowego nie powinno co do zasady następować poprzez wydzierżawianie tego gruntu osobom trzecim. Taka formuła podważa bowiem sens wieczystego użytkowania cennych przyrodniczo gruntów przez parki narodowe. Wykonywanie działań ochronnych powinno następować na podstawie umowy zlecenia wykonania określonych działań ochronnych, która w rozliczeniu ewentualnie może przewidywać zatrzymanie przez Wykonawcę pożytków uzyskanych w wyniku tych działań. Jednak, np. beneficjentem płatności rolnośrodowiskowo-klimatycznych powinien być park narodowy, a nie dzierżawca, natomiast park może płacić wykonawcy za wykonanie działań. Tylko taka formuła zapewnia dokładne dostosowanie działań do potrzeb ochrony parku narodowego, a nie tylko do dostępnego schematu rolnośrodowiskowego.

W związku z powyższym, nietrafna jest argumentacja za uproszczeniem procedur wydzierżawiania gruntów.

5. Aby zapewnić skuteczną regulację udostępnienia, w art. 15 ust 1 należałoby zapisać, że przebywania na terenie parku narodowego – a także ruchu pieszego i jazdy konnej wierzchem wspinaczki, eksploracji jaskiń, wjazdu, spływów kajakowych, żeglowności itp. – zabrania się nie tylko bez biletu wstępu (jeśli jest wymagany), ale że zabronione jest także korzystanie w tych celach z terenu parku narodowego w sposób niezgodny z zarządzeniami dyrektora parku narodowego, o których mowa w art. 8e ust 1. Dla nadania rzeczywistej mocy zarządzeniom dyrektora parku o których mowa w art. 8e ust 1., konieczne jest by korzystanie niezgodne z regulaminem kwalifikowało się pod zakaz i odpowiedzialność wykroczeniową.

Co do zasady, plan ochrony lub zadania ochronne powinny określać miejsca, obszary, trasy i szlaki które mogą być udostępnione, ale to zarządzenie dyrektora parku powinno dokonywać rzeczywistego udostępnienia. Dyrektor parku musi mieć delegację do łatwego i szybkiego zawieszenia udostępnienia określonych miejsc i szlaków, jeśli jest to potrzebne dla ochrony przyrody (przykładowo: powstanie nowego gniazda orla powoduje konieczność zamknięcia szlaku).

Równocześnie należy uzupełnić dla RDOŚ delegację do wydawania podobnych zarządzeń w sprawach udostępnienia rezerwatów przyrody.

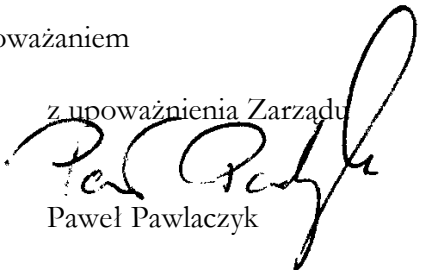
6. Bardzo słuszne i potrzebne jest ograniczenie zakresu wyłączenia z art. 15 ust. 5 pkt 5, tj. wyłączenia dla ochrony krajobrazowej. Właściciel lub posiadacz gruntów poddanych ochronie krajobrazowej powinien być wyłączony spod zakazów z art. 15 ust 1 ustawy w zakresie umożliwiającym kontynuację gospodarczego użytkowania z tych gruntów w sposób niesprzeczny z ustaleniami planu ochrony parku narodowego lub rezerwatu, ale

nie do zmiany sposobu użytkowania tych gruntów. Wyłączenie nie powinno więc obejmować realizacji przedsięwzięć, a w szczególności zabudowy. Wyłączenie nie powinno też obejmować zakazów niszczenia tworów przyrody, zmiany stosunków wodnych itp. zakazów nie przeszkadzających kontynuacji dotychczasowego użytkowania. W art. 15 ust 2 pkt 5 należałoby wskazać wyraźnie, których zakazów dotyczy wyłączenie i dodać warunek niesprzeczności z ustaleniami planu ochrony.

7. Zmiany dotyczące nadzoru nad obszarami Natura 2000 należałoby rozszerzyć o doprecyzowanie, co dokładnie oznacza nadzór nad formą ochrony przyrody. W szczególności powinno być jasne, że sprawowanie nadzoru tworzy interes prawny we wszystkich sprawach dotyczących lub mogących wpływać na formę ochrony przyrody – w wyniku czego sprawujący nadzór jest stroną postępowań administracyjnych, których skutki mogą wpływać na formę przyrody, ma prawo skargi do WSA na akty prawa miejscowego i uchwały Rady Gminy naruszające ochronę tej formy ochrony przyrody.
8. Negatywnie opiniujemy zamiar redukcji liczby członków PROP. Jeśli przy 40-osobowej Radzie w posiedzeniach uczestniczy regularnie ok. 20 osób, to przy 20-osobowej Radzie w posiedzeniach będzie regularnie uczestniczyć ok. 10 osób.
9. Nie rozumiemy, co miałyby oznaczać „dostosowanie katalogu zakazów w art. 52 ustawy, ustanowionych wobec dziko występujących gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową do wymagań prawa wspólnotowego”. Na pewno katalog zakazów z art. 52 nie powinien być zawężany tylko do tych, których wymaga prawo wspólnotowe. Należy tu zwrócić uwagę, że w obecnym prawie Minister ma delegację do wprowadzania/niewprowadzania określonych zakazów, może więc ograniczyć ochronę do wymaganej prawem UE w ramach istniejącej delegacji.
10. W przypadku usankcjonowania tworzenia rezerwatów i parków krajobrazowych położonych w więcej niż w jednym województwie, potrzebna jest procedura umożliwiająca scalenie parków i rezerwatów mających obecnie w swoich częściach położonych w różnych województwach różne podstawy prawne.
11. Zasadne jest usunięcie wymogu uzgadniania tworzenia parków krajobrazowych z radami gmin, ale równie zasadne i pilne jest usunięcie takiego wymogu dla parków narodowych.

z poważaniem

z upoważnienia Zarządu

Paweł Pawlaczyk